

Много видели, малко разбрали

Същината и истината са в детайла и подробностите

При честите ми посещения в оръжейната палата на музея „Градската крепост“ в Барселона, сред многото ми впечатления едно от тях заостри любопитството ми към „дребна“ подробност, за която в популярната оръжейна литература почти не се споменава. С малко повече настоятелност си издействах разрешение за няколко снимки. Показвам ви ги заедно с моя коментар. Оръжията за които ще говорим, са достатъчно популярни, въпреки че са от края на 19-ти век. За тях е казано всичко, но една „подробност“ остава малко „встрани“! Всъщност тя е гениалността на решението на мерните

прибори, което се пропуска в това „всичко“...

На пръв поглед обикновени мерници от типа „секторни“ с каквито са всички дълги оръжия дори и сега. Различното е, че те са върху pistolети и при преместването на хомотчето напред заедно с повдигането на планката прореза на мерника се отвежда В ЛЯВО!?

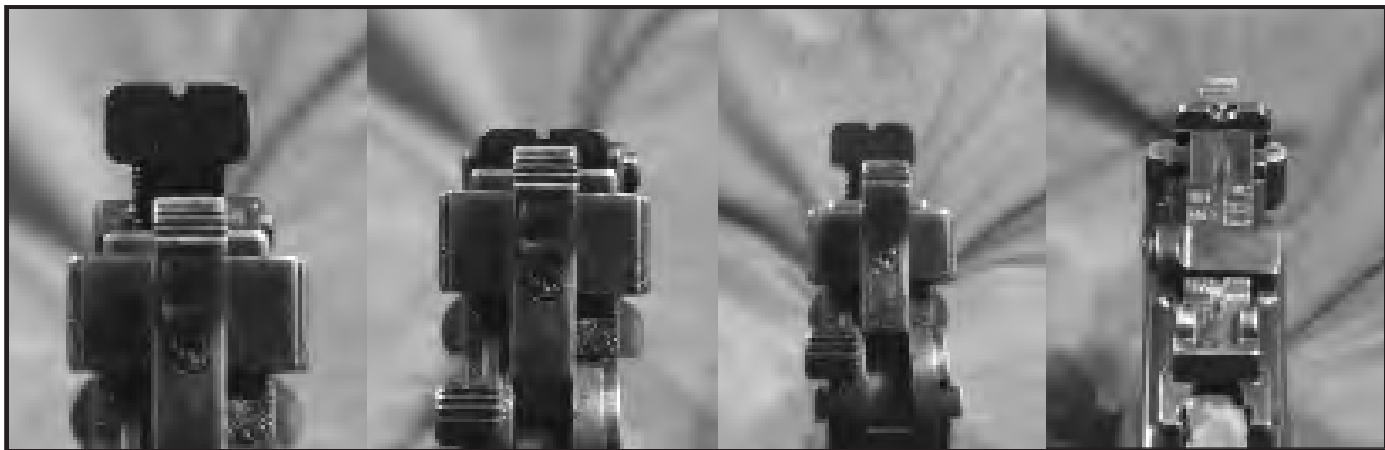
(За „обикновеността“ на секторните мерници при дългото оръжие ще се спра малко покъсно).

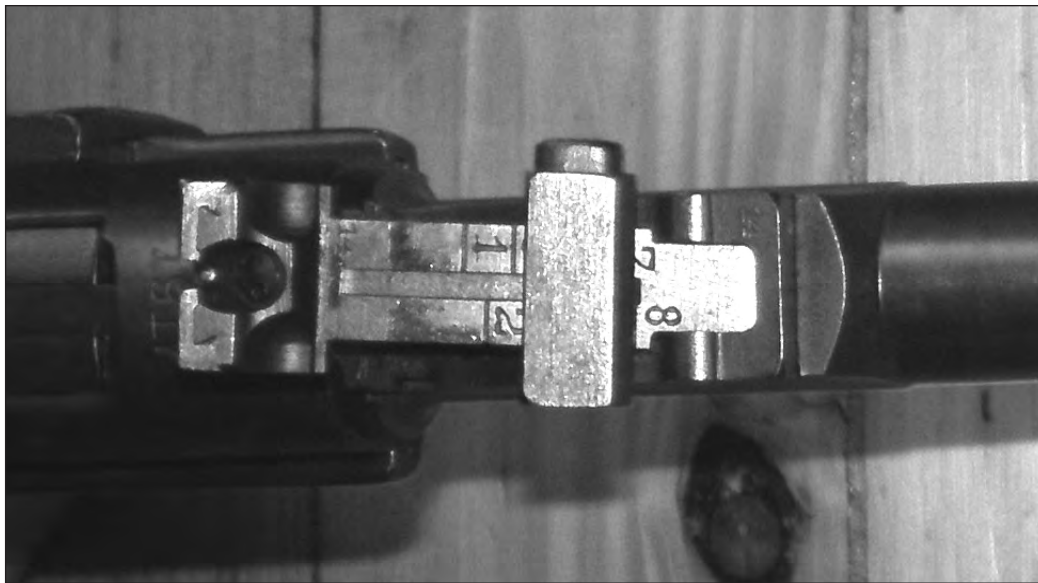
При пръв поглед върху оръжието изглежда, че нещо е изкривено от немарливо съхранение. ГРЕШКА! Говоря за pistolетите „ЛЮГЕР“ артилерийски вариант с

мерник пред патронника - модел от 1907г., кал. 9мм на патрон 9 x19 Пара. На съседната витрина където бе експониран „МАУЗЕР“ С- 96, кал. 7,63 мм. можеше да се види същото изместване, макар и по-слабо изразено. Гениално! С едно движение се прави корекция на мерната линия в две равнини. Вертикална — за да се даде превишението за съответната дистанция

и хоризонтална — за да се неутрализира отклонението на куршума в посока на въртенето му около собствената си ос. Това също е съобразено за съответната дистанция. Описаното отклонение е познато в балистиката като ДЕРИВАЦИЯ. С този параметър на изстрела при другите оръжия се налага да се съобразява стрелецът. Тук конструкторът, с гениал-

ното си решение, е освободил стрелеца от тази грижа. Системата сама прави корекцията. Нещо като механичен компютър. Припомням - патентите за тези оръжия са от 1896г. и 1907г.!?!

Няма нищо самоцелно на света, особено в оръжейната битност. По времето, когато е възниквала идеята за автоматична корекция на стрелбата в две равнини, военната тактика е предвиждала настъпващите сили - до 300 метра пред предния край на отбраната на противника, да се придвижват в ротни колони. Това прави целта приблизително двадесет пъти по-голяма, отколкото представлява един боец. Теоретично погледнато, командирите от окопите, участвайки в общия огън на отбраната, биха могли да нанасят щети на живата сила и с щатните си оръжия – pistolети-

те, за които става въпрос. Пистолетният боеприпас на тази дистанция съхранява достатъчно убойна енергия, но това, което му липсва в сравнение с дългите оръжия е точността на значително по-скоростните и тежки пушечни патрони. При тези боеприпаси отклонението от деривацията е слабо влияещ параметър, тъй като се проявява на значително по-голяма дистанция от тази на ефективното

поражение.

За пореден път се потвърждава собственото ми виждане за късото огнестрелно оръжие. А именно, че ТО е не толкова средство за избиване, колкото ОВЕСЩЕСТВЕН ЧОВЕШКИ ИНТЕЛЕКТ, изпреварващо значително времето си. В онези години автомобилът е все още с велосипедни „капли“, а за телефон са използвали гълъбът, но оръжието вече е

достигнало своето съвършенство (съвременното просто използва нови материали и е по-пазарно ориентирано).

Мисля, че се налага малък коментар и на още един детайл. Както се забелязва на фотосите, отклонението при „МАУЗЕР“ и при „ЛЮГЕР“ видимо е различно. Това се обяснява с факта, че деривацията при боеприпаси с различно тегло, калибър и скорост на куршума е различна, тъй както е различна и кривата на траекторията им. В това се състои липсващата необходимост от „компютърни“ мерни прибори при пушки и карабини. Леко взаимстване има при по-късно появяващите се оръжия, конструирани за т.н. междинен патрон. Междинен, защото по балистични параметри е между pistolетните и пушечните.

ор полк Костагин ИХЧИЕВ

